

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення “Селекція і насінництво сільськогосподарських культур” за спеціальністю 201 Агрономія третього (освітньо-наукового) рівня

Основними завданнями освітньо-наукової програми (ОНП), що рецензується, є підготовка висококваліфікованих спеціалістів з селекції та насінництва сільськогосподарських культур.

Структура ОНП дозволяє здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня отримати мовні компетенції (“Іноземна мова професійного спрямування”), загально-наукові (“Філософія”), універсальні навички дослідника (“Методологія організація і технологія наукових досліджень”, “Інноваційні технології в педагогіці вищої школи”), педагогічна практика, а також спеціальні (фахові) компетенції (обов'язкова: “Теоретичні основи селекції і насінництва сільськогосподарських культур”; вибіркової: “Селекція зернових колосових культур”, “Селекція зернобобових культур”, “Селекція перехреснозапильних культур”, “Насінництво з основами насіннєзнавства”, “Біохімія у селекції сільськогосподарських культур”, “Біотехнологічні методи в селекції рослин”, “Сільськогосподарська фітопатологія з основами імунології”).

У результаті вивчення фахових дисциплін аспіранти отримують знання щодо природи генетичного контролю окремих ознак і властивостей, генетичних процесів в популяціях сільськогосподарських культур та методів добору з них за окремими чи комплексом ознак і властивостей, загальних теорій, концепцій, генетичної природи гетерозису, методів і прийомів створення генетичного різноманіття сільськогосподарських рослин, фізіолого-генетичної природи стійкості рослин до біотичних та абіотичних стресових факторів, біохімічної природи господарсько-цінної частини урожаю сільськогосподарських культур, суті біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів для прискорення і підвищення ефективності селекційного процесу. Також здобувачам надається найсвіжіша інформація щодо законодавчих змін в галузі насінництва.

Позитивним в оновленій освітньо-науковій програмі є те, що вибіркової дисципліни приведені до єдиного обсягу щодо кредитів ЕКТС, їх перелік збільшено з п'яти до семи, порівняно із попередньою редакцією.

Вважаю, що представлена на рецензію ОНП “Селекція і насінництво сільськогосподарських культур” створює належні умови для набуття здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня глибоких теоретичних знань, умінь і навичок для успішного проведення дисертаційного дослідження, спроможності у подальшому генерувати власні ідеї, самостійно розв'язувати наукові завдання.

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, академік НААН,
головний науковий співробітник відділу селекції
Інституту зрошуваного землеробства НААН

Лавриненко Ю.О.

Підпис Лавриненка Ю.О. засвідчую:
зав. відділом кадрів
Інституту зрошуваного землеробства НААН

Жакун О.І.

Рецензія-відгук

на освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії
за спеціальністю 201 Агрономія Селекційно-генетичного інституту –
Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення

Сорт (гібрид) є основою аграрного виробництва, тому виробничники висувають високі вимоги щодо біологічних та господарсько цінних ознак сортів (гібридів). В умовах жорсткої ринкової конкуренції Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення залишається однією з провідних науково-дослідних установ країни, діяльність якого спрямована на розробку генетичних основ селекції і як результат – на створення конкурентоздатних сортів і гібридів сільськогосподарських культур, впровадження їх у виробництво.

Не дивлячись на потужну історію, традиції, відомі наукові школи, кадрове забезпечення видатними селекціонерами, достатню матеріально-технічну базу, інститут потребує поповнення молодими науковими кадрами високої кваліфікації.

З цією метою у процес підготовки наукових кадрів через аспірантуру інституту впроваджено освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» за спеціальністю 201 Агрономія.

Структура програми логічна і обгрупована. У ній присутні дисципліни загального і фахового спрямування, обов'язкові для вивчення і дисципліни вільного вибору аспірантом у залежності від специфіки дисертаційного дослідження.

Дисципліни, що викладаються в межах програми, охоплюють доволі широке коло питань, пов'язаних з теорією селекції і насінництва, специфікою селекційного процесу і ведення насінництва самозаймих і перехреснозаймих культур. Здобувачі набувають знань щодо генетичних основ селекції і вмінь використовувати генетичні поняття, закони і закономірності в селекції та насінництві сільськогосподарських культур, знань природи генетичного контролю окремих ознак і властивостей та вмінь здійснювати підбір компонентів для гібридизації, планувати схеми та методи схрещування, застосовувати біотехнологічні прийоми створення і управління мінливістю та спадковістю тощо. Крім того, їм надаються знання щодо методів, прийомів і схем первинного насінництва різних сільськогосподарських культур; вимог міжнародних організацій, стандартів на насіння різних культур, репродукцій тощо.

Дисципліни загального плану формують у аспірантів спроможність до абстрактного мислення при вирішенні наукових питань. Знання іноземної мови дозволить їм спілкуватись з закордонними колегами, публікуватись в іноземних виданнях, доповідати результати досліджень на міжнародних конференціях, симпозіумах тощо. Дисципліни педагогічного спрямування формують вміння та навички визначати інноваційні педагогічні технології, володіти їх змістом і методикою використання у професійній діяльності.

Наукова складова програми передбачає здійснення власних наукових досліджень з відповідним оформлення одержаних результатів у вигляді дисертації та своєчасним її захистом.

Таким чином, вважаю за доцільне позитивно оцінити освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» як таку, що відповідає стандартним вимогам, запитам сучасної аграрної науки, готує фахівців, спроможних на високому рівні здійснювати дослідницьку, викладацьку, виробничу діяльність.

Рецензент:

завідувач кафедри селекції і насінництва
Дніпровського державного
аграрно-економічного університету,
доктор сільськогосподарських наук, професор

Ващенко В.В.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 201 Агрономія
Селекційно-генетичного інституту – Національного центру
насіннєзнавства та сортовивчення на 2021 рік

В умовах ринкової економіки і жорсткої конкуренції для збереження позицій власних виробників, науково-дослідні установи мають створювати такі сорти і гібриди, які б вільно конкурували з численними сортами іноземної селекції, районованими в Україні останнім часом. Нові сорти і гібриди мають володіти таким комплексом продуктивних ознак і якісних показників, щоб задовольняти потреби виробників і переробників сировини. Тому аграрній галузі необхідні спеціалісти, спроможні створювати інноваційні сорти і кваліфіковано вести їх насінництво.

Саме таких фахівців готують у Селекційно-генетичному інституті – спеціалізованій науково-дослідній установі з селекції, генетики і насінництва сільськогосподарських культур, на базі освітньо-наукової програми (ОНП) зі спеціальності 201 Агрономія.

Загальний обсяг ОНП становить 42 кредити ЄКТС, співвідношення обсягу обов'язкових дисциплін (30 кредитів ЄКТС) до обсягу вибіркових дисциплін (12 кредитів ЄКТС) становить 70% і 30%, що відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Структурно-логічна схема ОНП чітка і зрозуміла. Складається з дисциплін обов'язкового вивчення та дисциплін вільного вибору здобувача. У свою чергу обов'язкові дисципліни поділяються на загальні та спеціальні. Вибіркові дисципліни – виключно спеціальні; присутня також педагогічна практика.

У результаті вивчення загальних програмних дисциплін аспірант оволодіє наступними знаннями і навичками:

- з філософії – вміння осмислення та викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення;

- з іноземної мови фахового спрямування – розуміння іноземної мови, вміння та навички використовувати її для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах для розширення спілкування з іншомовними фахівцями;

- з методології, організації та технології наукових досліджень – вміння та навички відслідковувати найновіші досягнення у агрономічній науці та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери його наукових інтересів; розуміння наукових статей у сфері обраної спеціальності; знання та розуміння методів наукових досліджень, вміння та навички використовувати їх на рівні доктора філософії; знання та розуміння змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності; вміння та навички аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішені проблеми, формулювати робочі гіпотези; вміння та навички формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістовного наповнення, а також представляти власні результати на розгляд колег;

- інноваційних технологій у педагогіці вищої школи – вміння та навички організації та керування навчально-пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення. вміння та навички цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації. вміння та навички визначати інноваційні педагогічні технології, володіти їх змістом і методикою використання їх у професійній діяльності.

У результаті вивчення спеціальних програмних дисциплін аспірант оволодіє наступними знаннями і навичками:

- знання генетичних основ селекції і вміння використовувати генетичні поняття, закони і закономірності в селекції та насінництві сільськогосподарських культур; знання природи генетичного контролю, успадкування та мінливості окремих ознак і властивостей та вміння здійснювати планування (підбір компонентів для гібридизації), схеми та методи схрещування, використання біотехнологічних прийомів створення і управління мінливістю та спадковістю; знання біологічного циклу розвитку основних хвороб с.-г. культур та вміння створювати інфекційні фони, оцінювати та добирати генотипи, стійкі до фітопатологічних чинників; знання сучасних методів дослідження біохімічного складу рослинних організмів; вміння використовувати біоінформатичні методи для дослідження біохімічних процесів рослинного організму; знання суті біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів; знання методів, прийомів і схем первинного насінництва різних с.-г. культур. вміння диференційовано вибирати найбільш ефективні технології і схеми ведення первинного насінництва; знання вимог міжнародних організацій UPOV, ISTA, OESD до насінництва самозапильних і перехреснозапильних культур, стандартів на насіння різних культур і репродукції.

Матеріально-технічна база є задовільною, достатньою для проведення навчання на високому методичному рівні.

Навчальний план відповідає запланованим завданням.

Структурні компоненти ОНП постійно доповнюються, оновлюється зміст освітніх компонентів.

Кадровий склад науково-педагогічних кадрів, задіяних у реалізації ОНП, – висококваліфікований і складається у більшості з докторів наук, з яких троє є академіками НААН.

Повна реалізація ОНП передбачає паралельно з освітньою виконання наукової складової. Успішним закінченням аспірантської підготовки є захист дисертації.

У цілому вважаю, що дана ОНП відповідає вимогам і може бути рекомендованою для підготовки докторів філософії зі спеціальності 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво).

Заступник директора з наукової роботи
ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства
ім. В.Є. Таїрова», д.с.-г.н.

Мулюкіна Н.А.

Рецензія-відгук

на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
в галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 201 Агрономія,
яка здійснюється у Селекційно-генетичному інституті –
Національному центрі насіннєзнавства та сортовивчення

Аграрна галузь є вкрай важливою складовою економіки будь-якої держави, адже вона реалізує життєво необхідну потребу людини – потребу у щоденному харчуванні. Стрімкий приріст населення на планеті призводить до росту потреб у харчуванні. Перед аграрною наукою стоїть питання щодо необхідності збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема, зерна, олії тощо. Цього можливо досягнути лише за наявності високопродуктивних сортів (гібридів) зернових, бобових, олійних культур.

Розвиток селекційної науки не можливий без відповідного кадрового потенціалу. Підготовка нових поколінь селекціонерів вимагає застосування нових підходів до навчання, морально-етичних цінностей в освітньому процесі та науковій діяльності.

На таких засадах побудована освітньо-наукова програма «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» за спеціальністю 201 Агрономія, яка представляє собою єдиний комплекс освітніх компонентів і наукових досліджень за темою дисертації.

Освітньо-наукова програма орієнтована на різні форми навчання.

Освітня складова передбачає теоретичну, практичну підготовку здобувачів, сприяє їхній комунікативній спроможності.

Наукова складова полягає у виконанні здобувачем дисертаційних досліджень під керівництвом одного/двох наукових керівників, захист у визначені терміни. Для успішного захисту здобувач має не лише виконати запланований обсяг наукових досліджень, а й оприлюднити їх шляхом участі у конференціях, опублікувати належним чином у фахових виданнях України, зарубіжних виданнях за напрямом досліджень.

У навчальному плані відображені мета і завдання освітньо-наукової програми.

Матеріально-технічна база і кадрове забезпечення є достатніми для успішної реалізації освітньо-наукової програми.

Отже, освітньо-наукова програма «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур», яка реалізується в Селекційно-генетичному інституті – Національному центрі насіннєзнавства та сортовивчення, відповідає вимогам підготовки висококваліфікованих наукових кадрів за спеціальністю 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво) і може бути оцінена позитивно і рекомендована до впровадження.

Кандидат сільськогосподарських наук,

Менеджер із збуту ТОВ Агросем

Подуст Ю.І.

Підпис Подуста Ю.І. засвідчую.

Керівник департаменту персоналу ТОВ Агросем

Центелев Ю.В.

